

<https://doi.org/10.18485/analiff.2024.36.1.9>

811.163.41'243(075.4)

37.091.275.:811.163.41

Српски језик за странце Боже Ђорића у наставној пракси на почетку треће деценије XXI века

Александар М. Новаковић*

Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Департман за србистику

 <https://orcid.org/0000-0002-7620-5964>

Кључне речи:

српски као страни језик,
уџбеници,
Српски језик за странце,
Боже Ђорић,
наставна пракса

Апстракт

Предмет овога рада је анализа актуелног статуса уџбеника *Српски језик за странце* Боже Ђорића у наставној пракси, са циљем стварања јасније слике о његовом месту и улози међу предавачима српског као страног језика на почетку треће деценије XXI века. Коришћена је дескриптивна метода са техником анкетања. Учесће у истраживању узело је сто осамдесет предавача окупљених у заједници на друштвеној мрежи Фејсбук – „Српски језик за странце: група за предаваче”. Анализа прикупљених података показала је да од укупног броја испитаника чак 111 предавача (61,66%) наведени уџбеник редовно користи у настави, препознајући његове квалитете: 1. систематичност и доступност у представљању градива, 2. прилагођеност текстова могућностима ученика, 3. присуство разноврсних садржаја и 4. њихову логичку организацију. Ипак, већина предавача то чини на нешто другачији начин од оног који је био заступљен непосредно након његовог објављивања – уместо као примарно наставно средство, предавачи овај приручник препознају као догуну новогубликованих уџбеника, које одликује нешто савременије дидактичко-методичко обликовање. Предавачи који га не користе на својим часовима или имају мање од пет година искуства или сматрају да је уџбеник застарео у погледу дидактичког и ликовно-графичког уређења. (примљено: 17. септембра 2023; прихваћено: 27. јануара 2024)

<https://anali.fil.bg.ac.rs>

* Филозофски факултет
Департман за србистику
Ђирила и Методија 2
18000 Ниш, Србија
aleksandar.novakovic@filfak.ni.ac.rs

1. Увод

Пракса нам показује да је питање квалитета уџбеника у настави српског као страног језика увек актуелно. Другим речима, и у време конституисања методике наставе српског као страног језика, средином деведесетих година прошлога века, истраживачи и наставници-практичари настојали су пруже важне одговоре у вези са њиховом местом, улогом и дидактичко-методичком обликовању. Међу првима су то учинили Ранко Бугарски, Наум Димитријевић, Зоран Гачић и Радмило Маројевић. Са једне стране, Ранко Бугарски (Bugarski, 1984: 17) и Наум Димитријевић (Dimitrijević, 1984) истицали су потребу пописа свих уџбеника, приручника, снимљених материјала и других помагала, док су, са друге стране, Зоран Гачић (Gačić, 1986: 143) и Радмило Маројевић (Marojević, 1986: 34–37) сагледавали квалитет (до) тада објављених уџбеника, констатујући да постоји очигледна потреба дизајнирања оних који би одговорили на захтеве савремене наставе. И у каснијим годинама је питање места и функције уџбеника у настави српског као страног језика окупирало пажњу истраживача. Тако Ђорђе Оташевић (2014: 25) сагледава обимну библиографију објављених уџбеника, закључујући да се, и поред очигледне мањкавости, „не може рећи да [...] ништа није урађено”, јер, напротив, „има много тога – и доброг и одличног”. Настављајући наведену праксу, Александар Новаковић (2022) испитује квалитет уџбеника за учење српског као страног језика објављених након 2000. године. Међутим, аутор у својој монографији чини озбиљан превид и из анализе изузима уџбеник Боже Ђорића¹ *Српски језик за странце*, који је, иако објављен 1985. године,² доживео већи број издања почетком новог миленијума – 2002, 2005. и 2006. године.³

Уџбеник *Српски језик за странце* првенствено је био намењен страним студентима, учесницима Скупа слависта, који се на Филолошком факултету у Београду организује од 1971. године: „Пред нама је први приручник ове врсте. [...] Концепција овог приручника прилагођена је потребама Скупа слависта” (Ћорић, 1985: 5) и још по објављивању је предвиђано да ће „ући у ред незаобилазних приручника у настави српскохрватског језика за странце” (Радић, 1985: 234). Првобитни назив уџбеника био је, у складу са тада актуелним питањима језичке политике, *Српскохрватски језик за странце 1*, при чему је бројчана ознака указивала на намеру аутора да објави и његов наставак/наставке.⁴ Весна Ломпар (1995: 181) сматра да је уџбеник „незаобилазан када су у питању

1 Професор Б. Ђорић је од 1990. до 1998. године био управник Међународног славистичког центра, уз то је радио и као лектор и професор српског (српскохрватског) језика на неколико светских универзитета и одржао, као професор по позиву, велики број предавања студентима који уче српски као страни језик и у Србији и изван Србије” (Брборић, 2014: 595–596).

2 „За уџбеником оваквога профила већ поодавно се осећала потреба, а досадашња пракса је показала да је недостатак оваквога уџбеника наставницима-лекторима умногоме отежавао посао не само на овом и сличним славистичким семинарима на српскохрватском језичком подручју него и иначе у школама и институтима специјализованим за наставу српскохрватског језика странцима” (Радић, 1985: 230–231).

3 Аутор монографије пописује издања уџбеника објављена након 2000. године, али их, из методолошких разлога, не укључује у анализу.

4 У каснијим издањима бројчана ознака се више не наводи, а наставак овог уџбеника никада није објављен.

почетни или средњи курс учења српског као страног”. Анализа електронских библиотечких фондова нам показује да се појавило најмање девет издања овог уџбеника,⁵ мада је њихов број далеко већи, јер су касније објављена издања са различитим варијантама страног језика. Изузетно је важно напоменути да је уџбеник у многобројним (ре)издањима претрпео одређене (махом ликовно-графичке и садржинске) промене,⁶ али не и промене структуре која је од почетка била добро осмишљена. Вељко Брборић (2014: 595–604) сагледава концепцију и промене у различитим издањима, настојећи да пружи објективан увид у разлоге због којих је он „уџбеник који траје” и који је „превазишао ауторове првобитне намере и очекивања”, поставши „сигурна опција у учењу или поправљању знања српског језика код оних говорника којима српски језик није матерњи”. Дуга традиција примене овог уџбеника у наставној пракси најбољи је показатељ његовог квалитета и изванредне замисли професора Ћорића.

2. Методологија истраживања

2.1. Предмет и циљ истраживања

Неспорно је (на основу свега горе написаног) да уџбеник *Српски језик за странце* Боже Ћорића представља један од најквалитетнијих уџбеника и наставних материјала који је икада написан и објављен за потребе реализације наставе српског као страног језика. Настојећи да одговори захтевима савременог образовања и реалним потребама ученика с краја XX и почетка XXI века, уџбеник је доживео више издања, сходно ставу аутора о потреби његовог континуираног усавршавања током времена. У вези са тим, Вељко Брборић (2014: 603) истиче да ће наведени уџбеник „бити књига с најдужим трајањем”, за коју је „тешко је замислити да ће добити конкуренцију када је у питању временски период којим су подучаване бројне генерације странаца нашем језику”.⁷ Од тренутка објављивања наведених речи до дана данашњег прошло је десет година. Зато је предмет овога рада анализа актуелног статуса уџбеника *Српски језик за странце* Боже Ћорића у наставној пракси са циљем стварања јасније слике о његовом месту и улози међу предавачима српског као страног језика на почетку треће деценије XXI века.

2.2. Задаци истраживања

У складу са одређеним предметом и дефинисаним циљем истраживања поставили смо следеће истраживачке задатке:

1. Сагледати место и функцију наведеног уџбеника у наставној пракси.
2. Испитати ставове предавача српског као страног језика о функционалности наведеног уџбеника у наставној пракси.

5 Сва издања забележена у електронском каталогу НБС биће пописана у изворима на крају рада.

6 Примера ради, представљајући издање уџбеника из 1995. године, Весна Ломпар (1995: 181) истиче да су измене „настале, поред осталог, и као последица промена на политичкој и историјској карти Европе после пада Берлинског зида”.

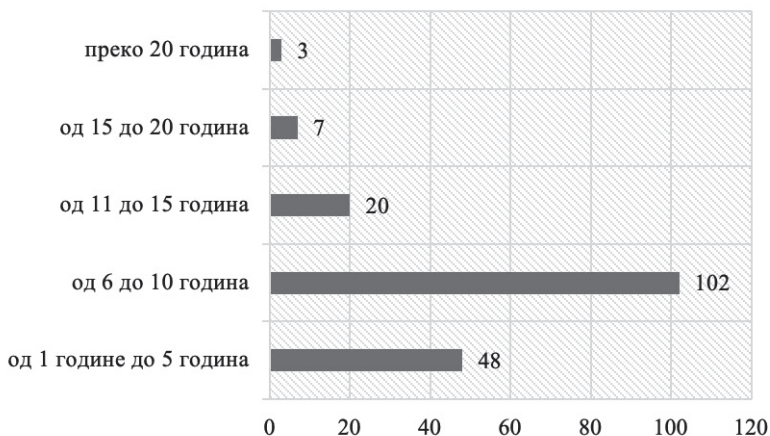
7 „Лако се може десити да овај уџбеник *преживи* још коју деценију” (Брборић, 2014: 603).

2.3. Методе, технике, инструменти и узорак истраживања

У складу са одређеним предметом, циљем и задацима истраживања коришћена је дескриптивна метода са техником анкетирања. Као истраживачки инструмент коришћен је специјално дизајнирани упитник (скр. УСЈСБЂ – *О уџбенику Српски језик за странце Боже Ћорића*).⁸ Инструмент је подељен на два дела. Први део инструмента чини упитник који је намењен прикупљању основних социодемографских података о испитаницима – пол, образовање и искуство. Други део инструмента истраживања чини 14 питања, и то: 11 питања отвореног типа, односно 3 питања затвореног типа. Узорак истраживања представљали су одговори сто осамдесет предавача, окупљених у групи на Фејсбуку под називом „Српски језик за странце: група за предаваче”. Истраживање је реализовано средином септембра 2023. године.

3. Анализа резултата истраживања

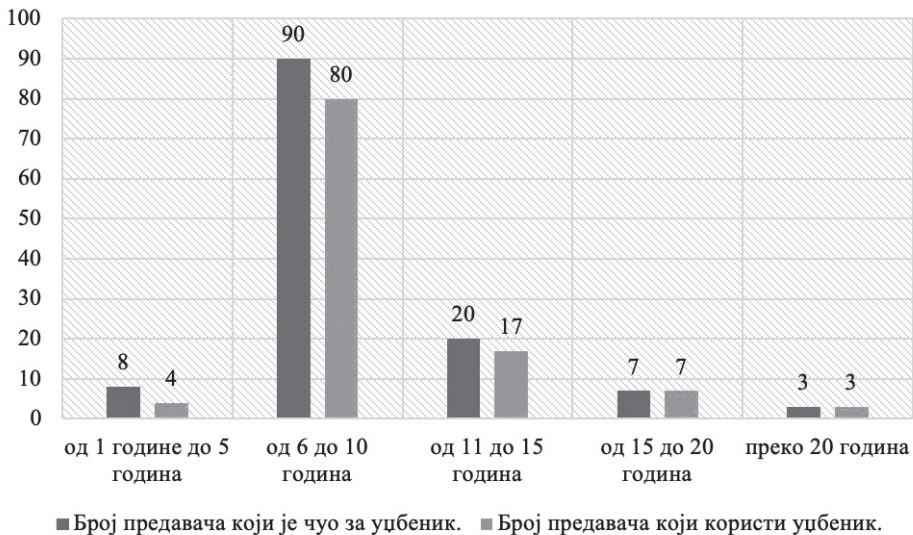
Анализа прикупљених података нам је показала велико интересовање предавача српског као страног језика у вези са реализацијом истраживања о месту и улози уџбеника *Српски језик за странце* професора Боже Ћорића. Наиме, ниједно претходно објављено истраживање реализовано путем анкете у заједници „Српски језик за странце: група за предаваче” није окупило 180 заинтересованих наставника. Учесници истраживања су предавачи са неједнаким радним искуством у настави српског као страног језика (в. Слику 1). Највећи број предавача поседује искуство рада у настави српског као страног језика од шест до десет година – 102 (56,67%), нешто мањи број предавача од једне године до пет година – 48 (26,67%), односно радно искуство од једанаест до двадесет година – 20 (11,11%). Веома је мали удео оних који имају искуство од петнаест до двадесет година – 7 (3,89%) и оних са преко двадесет година искуства – 3 (1,67%).

Слика 1. Радно искуство у настави српског као страног језика

8 Упитник је доступан на следећој веб-адреси: <http://skr.rs/zibs>.

Анализа резултата истраживања нам је пружила врло интересантне податке о месту уџбеника Боже Ђорића у савременој настави српског као страног језика. Наиме, од укупног броја испитаника (180) чак 128 (71,11%) предавача је чуло за уџбеник *Српски језик за странце*, а 111 (61,66%) га редовно користи у настави. Највећи број предавача који уџбеник користи у настави има више од пет година искуства (в. Сliku 2), и то: од шест до десет година – 80 (78,43%), од једанаест до петнаест година – 17 (85%), преко петнаест година – 10 (100%). Наведени подаци нам указују да уџбеник највише користе искуснији предавачи српског као страног језика, док се наставници-почетници радије одлучују за неки од уџбеника публикованих у последњих петнаестак година.

Слика 2. Број предавача који је чуо за уџбеник и број предавача који га користи

Наставници који уџбеник користе у наставној пракси поседују штампану верзију уџбеника, коју, у случају рада путем интернета, претварају помоћу модерних средстава комуникације у пе-де-еф документ и достављају својим ученицима. Највећи број предавача поседује прва издања уџбеника: из 1985. године – 45 (40,54%), односно из 1989. године – 35 (31,53%). Остали предавачи поседују издања из: 1995. године – 10 (9,01%), 2005. године – 15 (13,51%), односно 2008. године – 6 (5,41%). Међутим, изузетно је важно поменути да је анализа прикупљених података показала да се разликује начин на који га предавачи користе у пракси. Наиме, за 32 предавача (28,32%) уџбеник је примарно средство рада, док 79 предавача (71,17%) наведено наставно средство користи као допуну неког од новопубликованих уџбеника ради обезбеђивања довољне количине материјала за увежбавање обрађених садржаја (в. Сliku 3). Предавачи који на тај начин употребљавају уџбеник Боже Ђорића као примарно наставно средство користе уџбеник: *Реч по реч* (Институт за стране језике) – 33

(41,77%), *Научимо српски 1* (Филозофски факултет у Новом Саду) – 15 (18,99%), *Учимо српски 1* (Азбукум) – 14 (17,72%), *Корак по корак* (Корнет) – 7 (8,86%) или неки други уџбеник – 10 (12,66%).⁹

Слика 3. Начин коришћења уџбеника *Српски језик за странце* Боже Ћорића

Предавачи који уџбеник користе као примарно наставно средство сматрају да је главни квалитет његова систематичност и поступност у представљању градива¹⁰ („Уџбеник Б. Ћосића странце упознаје са основама српског језика кроз представљање одговарајућих садржаја у виду једнаких целина, због чега сматрам да је врло функционалан у настави”):¹¹

Књига је конципирана тако да има двадесет лекција и да свака лекција има по четири дела који су у књизи били означени словима: А, Б, Ц, Д. Део А доноси основни текст лекције, и он тематски одређује целу лекцију. Овде се уводе нове лексичке и граматичке јединице које прати и остатак лекције, најчешће је он био дат у дијалогу, али је било и причања, и претпричавања и описивања. Други део лекције, део Б, увек је најкраћи и у њему се указује на граматичка правила [...]. Део Ц доноси вежбања која су у складу с основним текстом лекције у њему се инсистира на употреби новог лексичког и граматичког материјала, оног који се налази у делу А. (Брборић, 2014: 597)

Такође, квалитети уџбеника су: садржајност и прилагођеност могућностима ученика¹² („Уџбеник садржи мноштво лекција прилагођених могућностима

⁹ Говорећи о квалитету уџбеника у настави српског као страног језика, Александар Новаковић (2022: 125) могућност комбиновања различитих уџбеника види као оправдану наставну стратегију у циљу превазилажења потешкоћа проузрокованих препознатим недостацима актуелних уџбеника.

¹⁰ Наведену особину уџбеника посебно је истакао Првослав Радић (1985: 232) у свом приказу: „Једна од значајних особености овога уџбеника је у његовој систематичности и уопште методолошком приступу”.

¹¹ С обзиром на чињеницу да се коментари испитаника садржински поклапају, у заградама су наведени репрезентативни примери коментара учесника истраживања.

¹² „Основни текстови који су заступљени у уџбенику по својој тематској оријентацији обухватају свакодневне

ученика”; „Иако публикован пре објављивања дескриптора, уџбеник обрађује мноштво тема предвиђених за изучавање на почетном нивоу”; „Текстови су прилагођени свакодневним животним потребама ученика”¹³ логичка организација („Од почетка до краја уџбеника садржаји су хоризонтално повезани”, „Потоње лекције се садржински повезују са претходним”)¹⁴ и присуство дидактичко-методичке апаратуре („Осим граматичких и лексичких садржаја, уџбеник садржи и мноштво занимљивости, ревизија, фотографија, илустрација, табеларних приказа и речник¹⁵; све то доприноси увећању степена његове функционалности”). Посебан квалитет дидактичко-методичког обликовања у вези је са постојањем мноштва разноврсних вежбања и задатака („Уџбеник садржи разноврсна и корисна вежбања којима странци могу усавршити српски језик”; „Задаци су занимљиви, функционални и у потпуности покривају обрађене садржаје”). У вези са тим, Првослав Радић (1985: 232), писац првог приказа овог уџбеника, истиче: „Грамматичка вежбања представљају посебну вредност уџбеника. Њихова бројност (око хиљаду) и разноврсност омогућују ученицима да непрестано упознају и савлађују структурне особености српскохрватског језика без посебних граматичких објашњења”. Зато предавачи који га користе као додатни уџбеник у свом наставном процесу сматрају да њихова разноврсност и постојање више ревизија градива представљају главни квалитет уџбеника *Српски језик за странце* („Уџбеник представља праву ризницу задатака, радних налога и питања неопходних за увежбавање програмских задатака”; „Богат је задацима за савладавање садржаја на почетном нивоу”; „Омогућава брзо увежбавање програмских садржаја захваљујући већем броју функционалних задатака”):

После сваке четврте лекције у посебном делу названом *Грамматика, ревизија, варијације, тест* даје се сумаран преглед основних граматичких категорија које су заступљене у градиву претходне четири лекције (нпр. сингулар, плурал, деклинација, конјугација, компарација, алтернације, глаголски вид итд.). (Радић, 1985: 231)

Предавачи који не користе уџбеник у наставној пракси сматрају да уџбеник не одговара потребама ученика у XXI веку због: 1. неаутентичности текстова („Текстови не подржавају стварноживотну праксу”), 2. неприлагођеног

ситуације које су ученику представљене најчешће кроз праћење живота једне градске породице” (Радић, 1985: 232).

13 Весна Ломпар (1995: 179) истиче да је уџбеник намењен „полазницима почетног (I–XIII лекције) и средњег курса (XIII–XX лекције)”.

14 „Већина ових методских јединица јавља се, међутим, и иза својих матичних лекција током читаваог уџбеника, што ученицима омогућује да непрестано обнављају градиво научено у претходним лекцијама. Тиме се губи свака оштра граница међу лекцијама, а вероватноћа да ученици интензивније прелазе на активно знање језика постаје већа” (Радић, 1985: 232).

15 У каснијим издањима уџбеника речник је садржао више од две хиљаде акценатованих примера.

ликовно-графичког уређења уџбеника¹⁶ које „одговара уџбеницима из прошлог века” („Није практичан, делује застарело у сваком смислу, готово сви други уџбеници су боље састављени”; „Лоше је што се базира на дрил вежбањима, а примери су непримерени за почетни ниво знања и неупотребљиви у пракси”)¹⁷ и 3. неприлагођености самосталном коришћењу у пракси („Ученици не могу самостално да користе уџбеник и увек се ослањају на помоћ наставника”). У вези са последњим, Весна Ломпар (1995: 179) раније је објаснила да је уџбеник конципиран тако да „подразумева учење уз наставника, јер су одређени граматички проблеми дати више као подсетник, а за детаљније информације потребна су усмена објашњења на самом часу”.

4. Уместо закључка

Уџбеник *Српски језик за странце* Боже Ђорића најбољи је показатељ на који начин квалитетан наставни материјал одолева времену и промени захтева у образовном систему. Концепцијски и садржински уџбеник је настао у времену у коме су, након више деценија преданог рада лингвиста, истраживача и наставника-практичара, постављени темељи методике наставе српског као страног језика. Деведесетих година прошлог века уџбеничка продукција је достигла свој врхунац, а објављивањем овог уџбеника званично је отпочела нова ера у систематичнијем и организованијем приступу поучавању српског као страног језика. Међутим, уџбеник је надживео „своје време” и деценијама био коришћен као основни наставни материјал у центрима за учење српског као страног језика, приватним школама, али и на многобројним универзитетима и славистичким катедрама широм Републике Србије. Резултати спроведених истраживања показали су нам да се уџбеник користи и дан-данас. Тачније, иако је доживео најмање девет издања, уз минималне измене, представља наставни материјал који предавачи српског као страног језика цене и радо користе. Додуше, већина предавача то чини на нешто другачији начин од оног који је то био непосредно након његовог објављивања; уместо као примарно средство рада (и подучавања), предавачи уџбеник препознају као допуну новопубликованих уџбеника које одликује нешто савременије дидактичко-методичко обликовање. И поред тога, као његове квалитете истичу: 1. систематичност и поступност у представљању градива, 2. прилагођеност текстова могућностима ученика, 3. присуство разноврсних садржаја и 4. њихову логичку организацију. Анализа резултата истраживања нам је такође показала да је професор Вељко Брборић био у потпуности у праву када је пре тачно десет година предвидео да ће уџбеник још деценијама трајати. Уколико би се извршила одговарајућа подешавања дидактичко-методичке апаратуре и, пре свега, графичко-симболичког уређења уџбеника, верујемо да би могао поново постати примарно наставно средство у

16 „Верујемо да ће овај уџбеник и даље трајати, али бисмо волели ако би био технички поправљен, илустративно обогаћен и модернизован, у складу с новим временом и реалним потребама корисника.”

17 Иако је уџбеник доживео одговарајуће модификације, ликовно-графичког уређење није прилагођено савременим настојањима у уџбеничкој продукцији.

подучавању странаца српском језику. Док се то не буде десило, остаје нам да се дивимо далековидој замисли и методичком знању његовог аутора, а уџбеник користимо на начин на који нам се чини најподеснијим у сопственој наставној пракси.

Литература

- Брборић, В. (2014). Књига која траје: (уџбеник *Српски за странце* Боже Ћорића). *Српски језик*, 19, 595–604.
- [Brborić, V. (2014). Knjiga koja traje: (udžbenik *Srpski za strance* Bože Ćorića). *Srpski jezik*, 19, 595–604]
- Ломпар, В. (1995). Божо Ћорић: *Српски за странце*. *Књижевност и језик*, 43(3/4), 179–181.
- [Lompar, V. (1995). Božo Ćorić: *Srpski za strance*. *Književnost i jezik*, 43(3/4), 179–181]
- Новаковић, А. (2022). *Уџбенички комплет у настави српског као страног језика*. Ниш: Филозофски факултет.
- [Novaković, A. (2022). *Udžbenički komplet u nastavi srpskog kao stranog jezika*. Niš: Filozofski fakultet]
- Оташевић, Ћ. (2014). Приручници за наставу српског језика као страног. *Лингвистичке актуелности*, 25, 21–30.
- [Otašević, Đ. (2014). Priručnici za nastavu srpskog jezika kao stranog. *Lingvističke aktuelnosti*, 25, 21–30]
- Радић, П. (1985). Божо Ћорић: Српскохрватски језик за странце 1. *Књижевни језик*, 14(4), 230–234.
- [Radić, P. (1985). Božo Ćorić: *Srpskohrvatski jezik za strance 1*. *Književni jezik*, 14(4), 230–234]
- Бугарски, Р. (1984). Pregršt pitanja o srpskohrvatskom kao stranom jeziku. U P. Vučković (ur.), *Okrugli sto „Srpskohrvatski jezik kao strani”* (str. 17–22). Beograd: Institut za strane jezike.
- Dimitrijević, N. (1984). Uslovi modernizacije srpskohrvatskog jezika kao stranog. U P. Vučković (ur.), *Okrugli sto „Srpskohrvatski jezik kao strani”* (str. 34–40). Beograd: Institut za strane jezike.
- Gačić, Z. (1986). Kako poboljšati motivaciju naših polaznika. U P. Vučković (ur.), *Naučni skup „Nastava srpskohrvatskog jezika kao stranog”* (str. 141–145). Beograd: Institut za strane jezike.
- Marojević, R. (1986). Teorijsko–metodološka pitanja nastave srpskohrvatskog jezika kao stranog. U P. Vučković (ur.), *Naučni skup „Nastava srpskohrvatskog jezika kao stranog”* (str. 34–37). Beograd: Institut za strane jezike.

Извори

- Ћорић 1985: Ћорић, В. (1985). *Српскохрватски за странце 1*. Beograd: MSC.
- Ћорић 1987: Ћорић, В. (1987). *Српскохрватски за странце 1*. Beograd: MSC.

- Ćorić 1989: Ćorić, B. (1989). *Srpskohrvatski za strance*. Beograd: MSC.
Ćorić 1990: Ćorić, B. (1990). *Srpskohrvatski za strance*. Beograd: MSC.
Ćorić 1995: Ćorić, B. (1995). *Srpski za strance*. Beograd: MSC.
Ćorić 1997: Ćorić, B. (1997). *Srpski za strance*. Beograd: Čigoja štampa.
Ćorić 2002: Ćorić, B. (2002). *Srpski za strance*. Beograd: Čigoja štampa.
Ćorić 2005: Ćorić, B. (2005). *Srpski za strance*. Beograd: Čigoja štampa.
Ćorić 2006: Ćorić, B. (2006). *Srpski za strance*. Beograd: Čigoja štampa.

Aleksandar M. Novaković

Summary

BOŽO ĆORIĆ'S SERBIAN LANGUAGE FOR FOREIGNERS IN TEACHING PRACTICE AT THE BEGINNING OF THE 2020S

The subject of this paper is the analysis of the current status of Božo Ćorić's textbook *Serbian Language for Foreigners* in teaching practice, with the aim of providing a clearer picture of its position and role among teachers of Serbian as a foreign language at the beginning of the third decade of the 21st century. We used a descriptive method with a survey technique. One hundred and eighty teachers, all of them members of the Facebook community "Serbian Language for Foreigners: Teachers' Group", took part in the research. The analysis of the collected data showed that 111 teachers (61.66%) regularly use the abovementioned textbook in their classes, recognizing its qualities: 1. systematic and sequential presentation of the material, 2. adaptability of the texts to the students' abilities, 3. presence of diverse content, and 4. its logical organization. However, most of them use the textbook in a way that slightly differs from how it was used immediately after its publication – instead of using it as the primary teaching tool, the teachers view this manual as a supplement to newly published textbooks, which are characterized by a somewhat more modern didactic and methodological design. Those who do not use it in their classes either have less than five years of experience or consider the textbook to be outdated in terms of didactic and graphic design.

Key words:

Serbian as a foreign language, textbooks, *Serbian language for foreigners*, Božo Ćorić, teaching practice